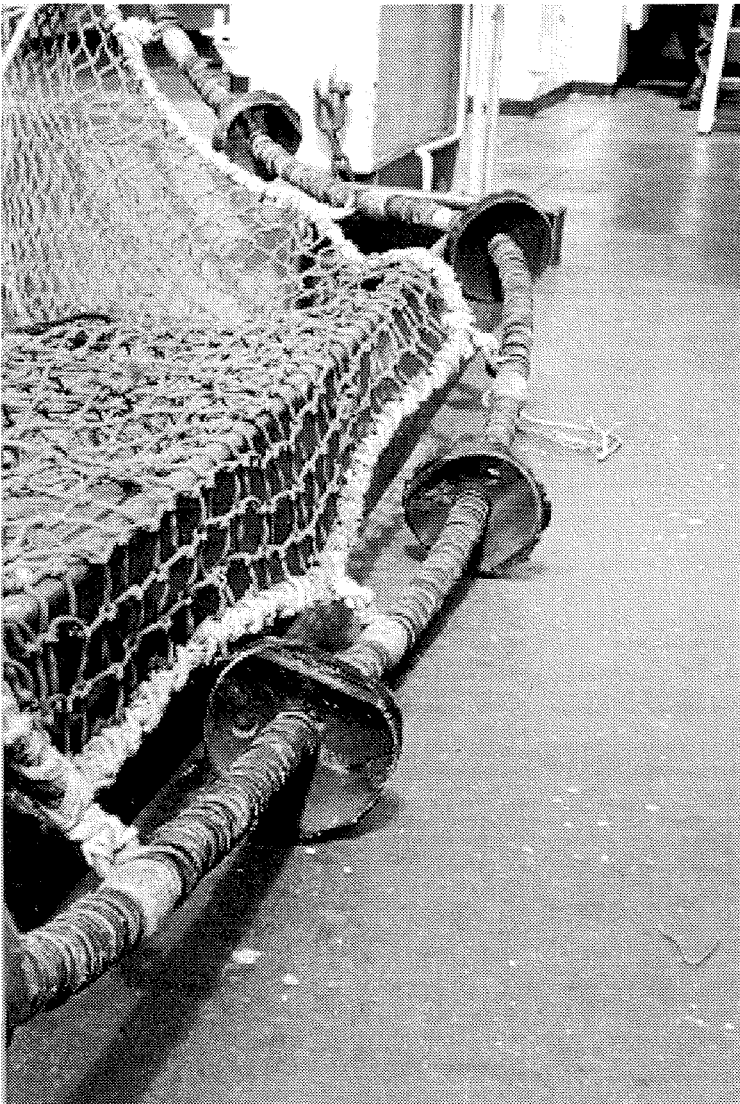

Steinfylte rørledningstraséer gjør skade på trål

Det er stor sjanse for å skade redskapen ved tråling over steinfylte rørledningstraséer på havbunnen. Tråler som går tett i bunnen og er laget av nettmaterialer med liten bruddstyrke, slik det er normalt i industrifisk- og reketrål, blir i mange tilfeller sterkt revet.

Mengden av olje- og gassførende rørledninger som krysser bunnen i Nordsjøen har økt betydelig i omfang de seneste år, og øker fortsatt. Disse rørledningene krysser ofte viktige fiskefelt. Fiskere i området har lenge hevdet at rørledningene er til hinder for fisket.

Havforskningsinstituttet har gjort flere forsøk med tråling over rørledninger. I 1993 viste det seg at tråling over rørledninger med diameter opp til 40 tommer normalt ikke førte til fastheking og rive-skader. Noen trålhal over rørledninger som var dekket med stein, gav større skader. Steinfyllingene er lagt for å beskytte utsatte rørskjøter, kryssingspunkt og rørledninger ved faste installasjoner. Fyllingene varierer i lengde og bredde.

I etterkant av disse forsøkene anmodet Fiskeridirektoratet Statoil om å bidra til at det ble utført nye forsøk. I sommer

Diameteren på de store gummiskivene er 8 tommer. Trål med slikt utstyr viste seg å få færre skader enn både expotrål og reketrål med sabb.

FAKTA

Det ble benyttet vanlige tråltyper som brukes i kommersielt fiske i Nordsjøen: Reke-trål (type "Ballong") med sabb (eit 5-6 toms blytau på snurrevaden) og to "Expo"-industrifisktråler, den ene med et lite bobbinsgear, den andre med sabb. Det ble gjennomført 23 hal med til sammen 41 kryssinger over rørledninger med steinfyllinger. 18 av halene ble gjort med industrifisktrål og 5 med reke-trål. Under halene ble trålen videoovervåket ved hjelp av undervannsfarkosten FOCUS og med trålinstrumentering (Scanmar) som målte trålens geometri og strekk bak tråldørene.

Forsøkene ble gjennomført i følgende områder:

- * Over steinfylte partier langs Zeepipe IIB, 40 tommer gassledning, 70 meter dyp.
- * I kryssingspunkter mellom Zeepipe IIB og Sleipner kondensat, 20 tommer rørledning, og mellom Statpipe S35, 36 tommer, og Sleipner kondensat rørledning, 100 meter dyp.
- * Over steindumpede rørledninger rundt Draupner-plattformen, 70 meter dyp.
- * Langs produksjons- og vanninjeksjonsrør mellom Stafjord C og produksjonsbrønner under vann, 150 meter dyp.
- * Langs Statpipe S34, 28 tommer gassledning i Sirahola i Norskerenna, 275 meter dyp.

Gjennomførte Havforskningsinstituttet undersøkelser for å finne ut i hvilken grad steinfyllinger på rørledninger kan være til hinder for fiske med bunntrål. Representanter for Norges Fiskarlag, Sør-Norges Trålerlag og Fiskeridirektoratet var med som observatører på forsøket som ble utført med forskningsfartøyet "Michael Sars".

Omfattende skader

I løpet av 23 trålhal ble rørledninger eller steinfyllinger krysset 41 ganger. Ti av halene resulterte i revet trål. I ni av disse tilfellene var trålen så sterkt skadet at den måtte taes på land for å bøtes. Skadene oppsto i underbelgen som enten var revet i filler, eller så var hele nettpanel revet vekk. Ved hjelp av UTV-filming med FOCUS og Scanmar-målinger fikk man god indikasjon på at skadene oppsto ved at stein fra fyllingene som gikk inn over gear eller sabb, la seg på nettet. Denne tyngden på nettet økte friksjonen med bunnen og det ble rifter i nettet der steinen lå. Når det først har oppstått en liten skade, skal det lite til for at trålen hekker i ujevnheter og store stykker av de tynne trådede panelene rives ut.

Reke-trålen fikk skader i alle hal der den krysset steinfyllinger. Industritrål med sabb ble også skadet i alle hal, mens industritrål med gear bare ble

skadet i tre av til sammen 14 hal. Selv om gearet som ble brukt er konstruert for å gi god bunnkontakt, vil det gå lettere over ujevnheter enn sabb som følger tett i bunnen. Trål med sabb er derfor mer utsatt for å hekte seg fast og vil ta inn mer stein.

Kraftigere redskap

Forsøksområdet i Nordsjøen er viktig i kommersielt fiske. I forsøksperioden hadde ferskfisktrålere med tråler konstruert av mye kraftigere nettmateriale og gear av helt andre dimensjoner, tilsynelatende små problemer med sitt fiske. Skal det være mulig å drive fiske over steinfyllingene, må man trolig bruke større gear, mer solid nett og eventuelt fløyte belgen opp fra underlaget.

En slik forandring i redskapen vil gå ut over fangsteffektiviteten i industri- og reke-tråling som er avhengig av god bunnkontakt og de vanlig brukte trålene er laget av materiale med relativt lav bruddstyrke. Bruk av grovere gear og nett vil dermed gå ut over lønnsomheten i disse fiskeriene.

Les mer om dette i Fiske og havet nr 10 - 1997 "Tråling over steindekte rørledninger i Nordsjøen"

Kontaktperson: Aud Vold Soldal, Havforskningsinstituttet Senter for marine ressurser, Boks 1870 Nordnes, N-5024 Bergen. Telefon: +47 55236800. Telefaks: +47 55236830. E-post: Aud.Soldal@imr.no

Havforskningsinstituttet informerer også på Internett: <http://www.imr.no>